

नीवर पुणे... कायस्थ

येत नाहीत तथापि लाकांच्या उघाडीस येत नाहीत असे नही पुष्कळ लोक लांच खाऊस जाणतातच म्हणून मी एक दांडगा व हलका उपाय सांगते! की "लांच खाणारा" रस्माने नाऊं लागला म्हणजे आपण यास "गू खाणारा" म्हणावे व किळसभाण्यासारखे तोंडवाईट करून थुकोवे, याचे नाव मात्र घेऊं नये. म्हणून लांच खाणारे लोकांस काहीं पश्चात्ताप झाला तर होईल. कळावे हो विनंती.

मागाहून आलेल्या नाटिसा.

नाटिसा—रा विष्णु रामचंद्र भट यांस खाली सही करणार याजकडून नोटिस देण्यांत येते की आम्ही तुम्हास १५ दिवसां आधी देऊन तुमची प्रकृती बरी होती १५ दिवस तुमचे घांटे दरगज तुमची प्रकृती पाहण्यासाठी खेपा घातल्या व तुमचे कळचे औषध दिले त्याजवरून मागील दररोज १ रुपया प्रमाणे रुपये १५ प्रमाणे तुम्हास त्याजपेकी आम्हास तुम्हाकडून विचारावें घेटी किंमत रुपये सुमारे ४ रुपयांनी मिळाली बाकी राहिलेले रुपये ११ रुपयांनी काजपर्यंत दिले नाहीत सबब ही नोटिस पावण्यापासून आठ दिवसांत रुपयांचा फडशा करावा नाही तर दिवाणीत जाईल असे रुपये घेण्याची तजवीज केले आहे. कळावे तारीख १७ माहे डिसेंबर सन १८७० इसवी.

[सहा] नारायण विन विठोबा वैद्य.

नाटिसा... [सहा] दुलीचंद औमकारादास दुयारी पट खासगाव वसुधेश्वर...

वर्तमानसार

कोल्हापुरकर महाराज मरण पावून त्यांच्या दुःखी पदार्थनायें मुंबईस आल्यास निवारी सत्ता शाही त्या प्रसंगी रा. रा. विनायक यांचे जामनाथजी, रा. रा. पुढीचे तासासाहेब, रा. रा. कायस्थ भावेदाजी रा. रा. भाकर दावेदार यांनी सुमारे ३०० पाऊसांदाचे लोक आले होते किंसे क उत्तम भाषणें झाली व दिलेले सूचने या व निश्चय झाले यांत असे ठरले की कोल्हास जेव्हा महाराजांचे मात

श्रात दुःखप्रदशक पत्र पाठवावे महाराजांच्या स्मरणार्थ काहीं कृत्य करावे व त्याकरितां वर्गगी जमवावी. त्याप्रमाणें पाचशे दोनशे, शंभर, पन्नास असे किये के लोकांचि भंक पडून बरीच रकम न मी झाली व अजून हात आहे.

डा० भाऊ दाजी यांस पुढील वर्षाकरितां मुंबईस शेरिक नेमिले. बडोद्याचे कैलासबाशी खंडेराव महाराज मरण पावले त्याकरितां ब्राह्मणास तीन लक्ष रुपये त्यांचे बंधुनीं यम केला. पुढ्यास तीन च्यार रुपये बायकास दान रुपये व मुभास आठ आणे दिले. श्री० महाराज व यांनी बडोद्यास येतांच धान्याचे दर चढून गेले होते ते कमी काण्याविषयी हुकू दिल्या तेंणेकरून लोकांस पुष्कळ मुल झाले.

लिटलगाच्या परीक्षस १३५ उमेदवार मुंबईस होत त्यापैकी ४४ पास झाले त्यांची नांवे—

एलाफस्टन कालेज.

- १. शिवराम विठ्ठल धाडकर. २. दामोदर दिनानाथ भट. ३. सोरावजी भदराजी बावटवाला. ४. एदलजी सोरावजी बाटकीवाला. ५. मेहेरबाबजी मेचरजी कामा. ६. नवरोजी पाळणजी देसाई. ७. वामदेव कृष्णराव धैर्यवान. ८. बेनमजी माणकजी जंबुधर. ९. प्रल्हाद नागायण जाग. १०. गणेश व्यंकटेश जाशी. ११. फारतूनजी माणकजी कागा. १२. जमशटजी वेहरामजी कागा. १३. सोरावजी पेस्तमजी कागा. १४. जगजिवन भवानी शंकर कामडे. १५. विठ्ठल व पुनी कामकर. १६. नांगार कैलुष खंबटे. १७. बापुजी महिपत खारकर. १८. विठ्ठल खंडेराव किर्तीकर. १९. जाहागिरशा इरकशा कोहिनार. २०. खरशेटजी रस्तुमजी कत्तर. २१. गणेश गोपाळ पंडित. २२. हरी महादेव पंडित. २३. वेहरामजी वमनजी पाटेल. २४. महादेव अनेत साठे. २५. रामचंद्र जर्नादन वैद्य. २६. दुलबजी धरमजीवैद्य.

डेकन कालेज.

- २७. गोपाळ विनायक भावप. २८. शिवराम परशराम भिडे. २९. पाडुंगव्यंकटेश चिंतामणिपिटकर. ३०. रायचंद्र चिंतामण डिके. ३१. कृष्णाजी परशराम गाडगोळ. ३२. नारायण विनायक गणपुले. ३३. दामोदर गोविंद धारपुरे. ३४. काशिनाथ गोखले. ३५. गणेश जिनसीवाले. ३६. रामचंद्र किरलुकर. ३७. रामचंद्र मनी कीर्तने. ३८. महादेव पंडित. ३९. रामचंद्र सखनुरे. ४०. गणेश पंडित. श्री जनरल अमेरसेरे पिटलरने ४१. व्यंकटेश सखनुरे ४२. गोपाळ व्यंकटेश भावेकर.

सेंट शावियर कालेज. ४३. मिचल मंकरमट ४४. सिधन गो गानसी. वी. ए. च्या परिक्षेमध्ये तेरा उमेदवार पास झाले त्यांची नांवे—

- एलाफिनस्टन कालेज १. गोपाळ व्यंकानी किवे. २. इश्वरराव लक्ष्मणराव मुजुमदार. ३. काशिनाथ वळवंत पेंडेश. ४. गोविंद लुण्ण रानडे. ५. इनाहिम महमद सयानी. ६. डोसाभाई नसरवानजी बादीया. डेकन कालेज. ७. एलवर्ड हमिल टन एटकीन. ८. गोपाळ अनंत भट. ९. विनायक रामचंद्र भाटलेकर. १०. वयानी फिरोशा कंटक्टर. ११. लक्ष्मण सिवराव कोलटकर. १२. जनादन बालाजी भोडक. १३. रघनाथ बालकृष्ण दातार.

मरणदुःख श्लोक

अहा! रानाराव प्रभु करविरांचा हारपला! कसा देवा घात श्रमद तुज हा योग्य ममला! यमारे चाडाला इतर नव्हते कां जन तुला! महाराजा जीव पियकर जनाचा उचाले! अहो नाही साळा हर! हर! विशीही उचलली तयाने रात्र्यश्री क्षणभराहे नाही मिराबला! धिया दोघी काता तक्षण न तयांची पुरविली! कधी हौस! प्राण अजुनि बहु आशा उरविली! पहा विद्या केली बहु निमळकोती मिळविली स्वराज्यी घेण्याची सकळहि तयारी करविली! अहा! मयूची ही अवचित मघे धाड पडली! तिने सर्वत्रांची पशाभरित आशा विघडली! वृधा माता शोक डोही बुडाची! बाळा माडया! कायदे बुद्धे झाली! नावा गंजा दंडश पाहावयाला! नाही नाही मागुता प्राप्त झाला! स्त्रिया दोघी दुःखा त्रि पडुनी बरी शोक करिती अहा! प्राणा नाथा! हर हर रामेशा! यदुपती! कसे हें कंठीव दिनस! शिव! वैधव्य जडले! मना जागे काहीं मुखेच आठवाया न घडले! अवे बट अशी कशास्तव अगे आम्हाच गाईबरी! केलें पातक कोणतें म्हणाने हें वैधव्य जन्मतिरा बालांवे इतरांस काय फुटले प्रारब्ध कां आमचें! मात! या जगण्याहुनी मरण हें आम्हास आतां दवे ॥ ६ ॥ फ्रान्स देशास लढाईचा लखे.—बाबिन ग्यानेटमध्ये प्रोफेसर लिमोन जेबी यांचे फ्रेंच लोकांस लढाईचा लखे येईल याविषयी अनुमान दिले आहे. आंत फ्रेंच लोकांचे इकर नुकसानदायक केले आहे.

उपरावतीच्या सत्यपका... कायस्थ

पत्र व्यवहार

रा. रा. वऱ्हाडसमाचारकर्ते यांस— १०. वि०, आषल्या गेल्या... कायस्थ

काचोविषयी विकमत.

रा. रा. वऱ्हाडसमाचार कर्ते यांस— १०. वि०, आषल्या गेल्या... कायस्थ

कसानांत प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष भसे दोन भेद त्यांनी केले आहेत पहिल्या प्रकारांत आगंभी लढाई करण्याचा जाहीरातपामून प्रथम दोन नंतर तीस, पुढे आगस्टमध्ये चाळीस कोटी याप्रमाणे पैसा लढाई करितां खर्च करण्याचा ठराव झाला. यापुढे एकदां पस्तीस नंतर दहा कोटी रु० कर्ज काढले. खरीज वणिम व दुसरीं मोठीं शहरें यांच्या संरक्षणाकरितां निरपेक्षा ठिकाणीं कर्ज काढून याशिवाय यांत सन १८६८ पासून १८७० पर्यंत इत्यार, प्रामान खरेदी केले त्यास चाळीस कोटी खर्च झाले होते. तेव्हां सर्व मिळून दीडशे कोटींवर पुष्कळ अधिक प्रयत्न खर्च झाला. या रोकड खर्चाखरीज प्रत्यक्ष नुकसानांत देवातील सामानांचा, पदार्थांचा वगैरे नावा झाला त्याचे अनुमान त्यांनी दीडशे कोटी कर्ज आहे. हा अजमास दुसऱ्या लिहिणाऱ्यांपेक्षा कमी आहे. तेव्हां प्रत्यक्ष नुकसान एकंदर तीनशे कोटी रु० त्यांनी तो मजकूर लिहिला त्यावेळी लढाई बंद झाली असती तर त्यावेळीस होणार होतें. आतां अप्रत्यक्ष नुकसान या सदरांत जीं मनुष्ये मेलीं त्यांची अपेक्ष कित्तत समजून ती रकम त्यांनी दाखल केली आहे त्यावेळीस दीड लक्ष मनुष्ये मेलीं होती त्यांची दोनशे सत्तर कोटी रु० किंमत ठरविची आणि देवाचा माल व व्यापाराचे पदार्थ यांजपासून उत्पन्न झाले असो अजमबद्दल तीस कोटी अजमास केला. एकूण अप्रत्यक्ष नुकसान तीनशे कोटी त्यांनी ठरविले. तेव्हां प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष नुकसान मिळून फ्रान्स देशाचे सहाशे कोटी नुकसान झाले. याखरीज प्रक्षिपण लोकांस तीनशे कोटी नुकसान द्यावे लागेल असे त्यांचे नुकसान होते. या जवळून फ्रान्स देशास या लढाईबद्दल एकंदर केवदां भयंकर खर्च !!! अनुन लढाई केव्हां संपेल याचे अनुमान देविले करून नाहीं तेव्हां अगदी कितती खर्च होणार आहे हे कोणी सांगणें. इ. म.

धुळे—या जिऱ्हाचे कलेक्टर सोह व बहादूर यांनी तारीख माहे आक्टोबर सन १८७० इतकींचा एक नाबिरनामा सर्व निऱ्हांत पसिद्ध केला आहे. त्या जाहिरनामांतील मुख्य हेतु रयत लोकांनी आपलीं गुं येत्या मार्चे महिन्याच्या पहिल्या तारखेपासून जंगलांत चरण्यास न सोडितां ही बाधून ठेऊन आंस जंगलांतून चारा कापून आणून घालावा असा आहे.

मे० गणपतराम आमृत मानकर एम. ए. एल. एल. बी. हेडमास्तर तारीख २ रोजी एल. एल. बी ची परीक्षा देऊन येथील हेडम स्तरच्या कामाचा चार्ज से० अ० सेक हयात यांजपासून घऊन काम पाहू लागण्याचे समजते. आमचे जिऱ्हांत नेटिव विद्वानांपैकी एल. एल. बी चे हंच गृहस्थ प्रथम झाले आहेत बहुधा याची नेमणूक येथे झाल्याने पूर्वीपक्षां हायस्कूलाची यांच हातून सुधारणा होईल यांत संशय नाहीं. खा. नै.

पारिस शहराची किंमत—“इकानामिस्ट” पत्रांत पारिस शहराचे एकंदर किंमतीचा अंदाज लिहिला आहे तो येणे प्रमाणे. घराची किंमत..... पौड. १,५४,३५० सामानाची किंमत..... ७७,१७५

व्यापारी मालाची किंमत,, ७७,१७५
 एकंदर पौड. ३,०८,७००
 स्तुत्य उद्योग—कच्छक्यांत “इंडियन रिफार्म”, आर्सेनशिफेशन म्हणून एक सभा स्थापन झाली आहे. या संभत्ता उद्देश असा आहे कीं आंधळे पांगळे वगैरे ज्यांस उद्योग करण्याचे सामर्थ्य नाहीं त्यांस मदत करावी. व गरीबगुीव लोक यांस कांहीं घेदा रोजगार शिकण्याकरितां पैसा खर्च करण्याची ऐपत नाहीं रांगच्याकरितां शिष्य व त्यांच्या योग्यतेनुकूप काम शिकण्याच्या शाळा स्थापण्या. अशा प्रकारची कामे आमच लोक कधीं करणार!

येगाऱ्या नवीन सालांत हिंदु लोकांचे सणाकृतिां ज्या सुट्या देण्याचा सरकारचा ठराव झाला ते सण खाली लिहिले आहेत.
 १ मकरसंक्रांत गु. ता० १२ जा० १८७१
 १ महाशिवरात्रि. गु. ता० १७ फे० १८७१
 २ हाळी सा. मं. ता० ६-७ वा० १८७१
 १ रामनवमी गु. ता० ३० मा० १८७१
 १ नागळी पौ. सो० ३१ जु० १८७१
 १ जन्माष्टमी मं. ता० ८ आ० १८७१
 १ गणेश चतुर्थी सो० १८ स० १८७१
 १ दसरा सो० ता० २१ मा० १८७१
 २ दिवाळी रवि. सो० १२-१३ ना० १८७१
 ने. ओ.

नोटिसा.

नोटिसा—राजजी बलद वपुती पाटील राहणार मौजे मळींदरबेड तालुकें खासगाव यास दुर्गाजी बलद कौडाजी येसरी वस्ती कवंब नद्रे तालुकें मळकापुर याजकडून नोटिसीचे उत्तर देण्यांत येते कीं तुम्ही आम्हास वऱ्हाडसमाचारांत तारीख ७ डिसेंबर सन १८७० इतकीची नोटिस दिली त्याचे उत्तर अने कीं तुम्ही आम्हास तारीख २२ जानेवारी सन १८६९ इतकी रोजी दोन शेताबद्दल खरिदिल्लत रुपये २५१ चे कसन दिले त्या पैकीं रुपये २०० अगाऊ दिलेच आहेत व बाकी रुपये ५१ राहिले हे शेताचे खाते आमचे नावावर कसन दिव्यार घेण्याचा करार असून तुम्ही नोटिसीत दस्तऐवजाबद्दल भरणा पावला नसून पोकाळिस्त राहिले. म्हणोन म्हणवां हे मोठे आश्चर्य आहे. शिवाय जीं शेते आम्हास खरेदी दिली आहेत तीं तुम्ही आम्हास मगितल्यावकून आम्ही तुम्हास लावणीकरितां देऊन त्याचे समीत्याबद्दल उक्ते रुपये १०० आम्हास घेण्याचे कवळ कसन गुदस्तसालाबद्दल रुपये १०० व हल्लीचे रुपये १०० एकूण रुपये २०० मागण्याचा तगदा तुम्हास पुष्कळ वेळा लाविल्यावकून तुम्ही गेल्या भोगवारी नाद्वयास येऊन सदरहु रुपये देण्याचे कवळ कसन दोन दिवसांनीं आणून देण्याचा करार केला आपमाणे तुम्ही नवतून आज तुम्ही सदरहु तारखेचे एकदम खरेदी खतांतील भरण पत्रला नसून पोकाळिस्त आहे अशा निधी नोटिस देता. सनन याच नोटिसीने पुन्हा कळवितो कीं सदरहु रुपये ही नोटिस पावल्यापासून आठ दिवसांत आमचे येथे म्हणजे नाद्वयास आणून द्यावे नाहीं असा तुम्हास दिवाणी कोर्टांत दावा कसन खर्चासुद्धां पैसा या नोटिसीचे खर्चा संपेत घेतला नाईल

हे लक्षांत उवावे. कळवें तारीख १२ माहे डिसेंबर सन १८७० इतकी.
 (सही) दुर्गाजी बलद कौडाजी मेस्तरी दस्तुर खुद.

नोटिस—सूर्यभान बलद मानजी पेंसवडे राहणार पिंपळ तालुकें खासगाव यास धुपती मर्द सूर्यभान देसवडे इनकडून नोटिस देण्यांत येते कीं तुम्हाशी माझे लग्न झाल्यास सुमारे १२ वर्षे झालीं व मला पणांत येऊन ५६ वर्षे झालीं तेव्हां पासून तुं मजशीं खळखळ करितोस नीटरीतने मला नांदवीत नाहींस, मी आपले भावांचे घर्ग घनोगत आज तीन वर्षे आहे तां हेमेशा तुझाकडे मला आणून घाली व तुं परत करीन आणि आतां आली कडे तर तुं माझे नावच सोडलेस, त्याबद्दल न आतां तुला कळवितो कीं ही नोटिस पोचल्यापासून आठ दिवसांचे आत तुं मला आपले घर्ग घऊन जाऊन नांदवावे व तीन वर्षांचे पोटखर्चाबद्दल रुपये १५० मज्ज भावाचे मी खाले आहेत ते आणून द्यावे याप्रमाणे न काशील तर तुझा लग्नाचा हक्क रद्द करण्याची तजवीज होईल. कळवें तारीख १४ डिसेंबर सन १८७० इतकी.
 (सही) धुपती मर्द सूर्यभान देसवडे हातची वांगडी.

NOTICE.

The Akola District savings Bank will be opened for business between 12 A. M. and 1 P. M. every Monday except on sanctioned Holidays
 Akola 8th December 1870 } R. Hudleston Deputy Commissioner Akola District.

जाहिरखबर

आकोले जिऱ्हाची सोवईगव्यांक सुद्ध करण्यांत आली आहे. ह्या व्यांकचे काम प्रत्येक सामवारी दिवसा १२ वाजल्या पासून एक वाजपर्यंत सुद्ध राहिल. परंतु त्या सोमवारी मंजूर केलेली सुटी असत तर मात्र व्यांक बंद राहिल तारीख ८ माहे डिसेंबर १८७०.
 R. Hudleston.

माधवराव हरी डिपुटी कमिश्नर शिरस्तेदार जिऱ्हा आकोले

सुहास्यवदना.

एक मनोरंजक गोष्ट.
 हे पुस्तक ठसे छपावर छापिले असून हल्लीं विक्रीस तयार आहे. किंमत दरपती स दहा आणे व टपालवाशील दोन आणे अशी आहे हे नुक ज्यांस विकत घेणे असेल त्यांनीं वऱ्हाडसमाचाराचे मालक यांत कडे अगार रा. रा. वामनराव बाळाजी हेडकारक निसवत डायपेकटा मिय खार्ते, वऱ्हाड यांजकडे किंमत पाठविली असतां रवाना केले जाईल ता० २६ नोवेंबर सन १८७० इतकी.
 Waman. K. Deshmukh. हेडमास्तर इ. म. स्कूल, चिखली.

मनोरंजक कादंबरी. विक्रीकरितां तयार. विचित्रपुत्री या नावाचे सुरस पुस्तक रा. केशव लक्ष्मण जोरवेका असि. मास्तर अकोला यांनी तयार केलेले आमचे छाप

पत्राऱ्यांत व मालकांक विकतची किंमत १८१९ टांकवाशी आणि मेणकापड ८१ मिळून व रुपये वाहेरगावचे घेणारांस द्यावे लागेल

जाहिरात.

किंमतीचे ठराव. 5. भा. वर्षाची अगाऊ देणारांस... साल बखेर... सहा महिन्यांची अगाऊ... एक अंकास
 या बाहारावाहेरील कोकांस वर्षे ९२ आठवड्यांबद्दल टपाल खर्च अगाऊ पडेल तो ३ रु. ४ आणे व सालभर ८ रु. ८ आणे.

अगाऊ पैसा देण्याची मुत पर घेण्याचे सुद्ध तारखेपासून २ मानिपर्यंत समजावी. व जुने वर्गणीदारांसही यांच्या बागील हिशोन सऊन नवे साल चार होई तेथून २ महिन्यांची मुदत समजावी.

नोटिसा वगैरे छापण्याचे दर
 १० ओळी पर्यंत... १ रुपया
 १० ओळीवर प्रत्येक ओळीस ८८६ इंग्रिश नोटिसीचे दर ओळीस ८४ एकच मजकूर बारंबार छापणे सासास दर ओळीस एक आऱ्यामणूणें विमत पडेल.

TO OUR SUBSCRIBER

We beg to request that our Subscribers will forward as soon as possible their subscriptions for the present year; and trust that they will be so good as to pay up all arrears without delay.
 Proprietors of Berar Samachar

सूचना—नोटिसा व इतर मजकूर छापवयास पाठविणारांनीं ते वाळवे लिहिल्यास फार चांगले, निदान मनुष्यांची व गावांची नावे तरी वाळवाध असावे. तसें नसून नोटिसांचे वगैरे कामीं नावावांची चुक झाल्यास त्याची जबाबदारी आम्हांवर नाहीं.
 एडिटर व० स०

वर्गणीदारांस विनंती.

सन १८६७ चे आक्टोबर माहिांत आम्ही अकोल्यास वऱ्हाडसमाचार पत्र सुद्ध केले आस तीन वर्षे झालीं वसूल नविले त्या आमच्या प्रिय वर्गणीदारांनीं आपला वसूल या महिन्यांत खबर पाठवून आम्हास मदत करावी. उशीर लावून त्या यो वारं वार पत्रे लिहिल्याची तसदी त्यांनीं आम्हांस देऊं नये व आपणास घऊनये, याकरितां नम्रतेने आमची आस विनंती आहे. व हिला माग्य करणारे आमचे पकार मानू.

वऱ्हाडसमाचाराचे मालक
 वऱ्हाडसमाचार वर्तमानत्र घेवंद कसन ज्या लोकांनीं रजवदल मागील गुदरून गेल्या सहावदलची येणे असलेली पाठाकी नाहीं कळवें कीं, दरमहा दर पचास पापमाणे त्यास न्याज द्यावे लागेल. त माहे आक्टोबर सन १८६८
 वऱ्हाडसमाचाराचे मालक
 हे पत्र अकोला येथे वऱ्हाडसमाचाराच्या मालकांक विकासात पाठवावे.